

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

1 (20)

Sisällysluettelo

■ Yhteenveto	2
■ Sammandrag	2
■ Yleistä	3
■ Maksutulon kehitys	3
■ Markkinaosuudet	4
■ Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tulokset	6
■ Yhtiökohtaiset tulokset	9
■ Tunnuslukuja	9
■ Herkkyysanalyysi	10
■ Liite 1. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos 2006–2015	12
■ Liite 2. Vakuutusliikkeen tulos 2006–2015	13
■ Liite 3. Vakuutustoiminnan tulos 2006–2015	14
■ Liite 4. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos yhtiöittäin	15
■ Liite 5. Vakuutusliikkeen tulos yhtiöittäin	16
■ Liite 6. Vakuutustoiminnan tulos yhtiöittäin	17
■ Liite 7. Viiden vuoden tulos yhtiöittäin	18
■ Liite 8. Tunnusluvut yhtiöittäin	19
■ Tilastolähteet	20

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

2 (20)

Yhteenveto

Finanssivalvonta tekee vuosittain selvityksen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta. Selvityksessä julkaistaan koko vakuutuslajin tietojen lisäksi myös yhtiökoh- taisia laskelmia. Selvityksessä esitetään tietoja lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksujen kehityksestä, markkinaosuuksista ja tuloksesta. Lisäksi esitetään tietoja yhdistetyn kulusuhteen kehityksestä. Selvitystä täydentävät lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tilastot sekä erillinen Excel-taulukko, jossa on yhteenveto suomalaisilta yhtiöiltä kerätyistä tiedoista.

Tapaturmavakuutuslain mukaan Finanssivalvonnan tulee julkaista vuosittain kunkin vakuutusyhtiön lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toteutunut tulos vähintään viiden edeltävän kalenterivuoden jaksolta. Selvityksessä tulosta arvioidaan kolmesta eri näkökulmasta: hinnoittelun, liikkeen kannattavuuden ja sitoutuneelle pääomalle saadun tuoton kannalta. Liikkeen kannattavuutta mittaavan tuloksen voi- daan katsoa parhaiten vastaavan lain tarkoittamaa lakisää- teisen tapaturmavakuutuksen toteutunutta tulosta.

Vuonna 2015 lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoitti 11 suomalaista vakuutusyhtiötä. Lakisääteisen tapaturmava- kuutuksen maksutulot ennen jälleenvakuuttajan osuuden vähentämistä olivat 600 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 neljän suurimman vakuutusyhtiön osuus markkinoista oli 89 prosenttia.

Vakuutusliikkeen hinnoittelunäkökulmasta laskettu tulos heikkeni edellisvuoteen verrattuna. Tulosta huononsi net- tovastuuvälille kohdistetun riskittömän tuoton matalasta korkotasosta johtunut ennätyskellisen alhainen taso. Tulos suhteessa maksutuloon oli vuonna 2015 4,3 prosenttia, joka oli alhaisempi kuin koko tarkastelujakson 2006–2015 keskiarvo 13,1 prosenttia. Tulos on ollut positiivinen koko tarkastelujakson ajan. Maksutasoa voidaan pitää turvaava- na.

Kannattavuusmielessä vuosi 2015 oli lakisääteisen tapa- turmavakuuttamisen osalta kolmea edellisvuotta heikompi. Vuoden 2015 aikana tehdyt laskuperustemuutokset olivat merkittävin syy tuloksen heikkenemiseen. Vakuutusliikkeen tulos suhteessa vakuutusmaksuihin oli -8,3 prosenttia, kun vastaava kymmenen vuoden keskiarvo oli noin 10,8 prosenttia.

Lakisääteiseen tapaturmavakuutustoimintaan sitoutunut pääoma tuotti laskelmien mukaan vuonna 2015 5,2 prosen- tin tappion. Koko tarkastelujakson 2006–2015 keskimääräi- nen tuotto oli 13,7 prosenttia.

Lisätietoja antaa johtava matemaatikko Pirkko Welin-Siika- luoma, puhelin 010 831 5533.

Sammandrag

Finansinspektionen genomför årligen en undersökning av lönsamheten inom lagstadgad olycksfallsförsäkring. I undersökningen rapporteras inte bara statistik över försäkringsgrenen som helhet utan också bolagsberäkningar. Undersökningen innehåller information om utvecklingen av försäkringspremierna, marknadsandelarna och resultatet inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. Dessutom beskrivs utvecklingen av totalkostnadsprocenten. Undersökningen kompletteras av statistik över den lagstadgade olycksfallsförsäkringen och av en separat Excel-fil med ett sammandrag av de uppgifter som samlats in från finländska bolag.

Enligt lagen om olycksfallsförsäkring ska Finansinspektionen årligen lägga fram en rapport om resultatutfallet inom lagstadgad olycksfallsförsäkring enligt försäkringsbolag under en period som minst omfattar de fem föregående kalenderåren. I undersökningen bedöms resultatet ur tre olika synvinklar: prissättningen, försäkringsrörelsens lönsamhet och avkastningen på sysselsatt kapital. Det resultat som utgör ett mått på försäkringsrörelsens lönsamhet kan anses bäst motsvara det resultatutfall inom lagstadgad olycksfallsförsäkring som avses i lagen.

Under 2015 bedrev 11 finländska försäkringsbolag lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland. Premieinkomsten för lagstadgade olycksfallsförsäkringar före avdrag för återförsäkrares andel uppgick till 600 miljoner euro. Under 2015 utgjorde de fyra största försäkringsbolagens andel av marknaden 89 %.

Ur prissättningssynvinkel försvagades försäkringsrörelsens resultatet jämfört med föregående år. Till det försvagade resultatet bidrog den rekordlåga nivån på den riskfria avkastningen på nettoansvarsskulden på grund av de

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

3 (20)

låga räntorna. Resultatet i förhållande till premieinkomsten var 4,3 % för 2015, vilket var under genomsnittet för hela översiktsperioden 2006–2015 (13,1 %). Resultatet har varit positivt under hela översiktsperioden. Premienivån kan således anses vara betryggande.

Med tanke på lönsamheten var 2015 sämre än de tre föregående åren. Förändringarna i beräkningsgrunderna under 2015 var den största orsaken till det försvagade resultatet. Försäkringsrörelsens resultat i förhållande till försäkringspremierna var -8,3 %, medan det tioåriga genomsnittet var cirka 10,8 %.

Avkastningen på sysselsatt kapital bundet i den lagstadgade olycksfallsförsäkringsverksamheten beräknades uppgå till -5,2 % för 2015. För hela översiktsperioden 2006–2015 var avkastningen i genomsnitt 13,7 %.

Närmare upplysningar lämnas av ledande matematiker Pirkko Welin-Siikaluoma, telefon 010 831 55 33.

Yleistä

Selvitystä varten vakuutusyhtiöiltä on kerätty aineistoa tilivuosilta 2006–2015. Aineistot perustuvat sekä tilinpäätöksen mukaisiin että vakuutusyhtiöiden sisäisen laskennan tuottamiin tietoihin, jotka ovat osittain tilintarkastamattomia. Selvitys käsittää ainoastaan tapaturmavakuutuslain mukaisia tietoja. Lakisääteinen urheilijoiden tapaturmavakuutus jää täten tarkastelun ulkopuolelle.

Jollei toisin määritellä, bruttoluvuilla tarkoitetaan lukuja ennen jälleenvakuuttajien osuuden vähentämistä. Vastaavasti nettoluvuilla tarkoitetaan lukuja jälleenvakuuttajien osuuden vähentämisen jälkeen, eli yhtiön omalla vastuulla olevaa osuutta. Tasoitusmäärä on jätetty tulostarkastelun ulkopuolelle eikä se siis tässä sisälly vakuutus tekniseen vastuuvélkaan. Selvityksen tulosluvat on laskettu ennen veroja.

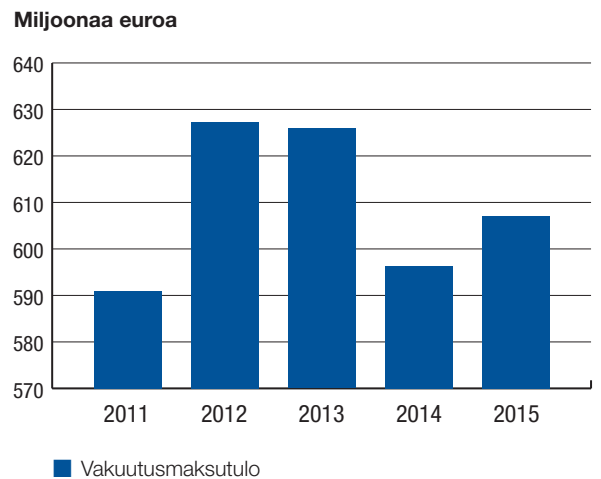
Maksutulon kehitys

Vuoden 2015 lopulla lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoitti 11 suomalaista vakuutusyhtiötä. Vuoden 2015 tuloslaskelman mukainen vakuutusmaksutulo¹ oli 599,8 miljoonaa euroa, kun se vuonna 2014 oli 588,9 miljoonaa euroa. Maksutulo kasvoi siten 1,8 prosenttia.

Kun maksutulon muutosta verrataan palkkasummaan, josta lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksun taso on riippuvainen, havaitaan että lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusmaksutulon muutos ylitti palkkasumman yleisen kehityksen. Palkkasummaindeksi koko talouden osalta (sisältää julkisen sektorin) kasvoi edellisestä vuodesta noin 1,0 prosenttia.

Kuvassa 1 esitetään vakuutusmaksutulon kehitys viideltä edeltävältä vuodelta. Kuvaajasta nähdään, että lievästä kasvusta huolimatta maksutulo on edelleen alempi kuin esimerkiksi 2 vuotta aikaisemmin.

Kuvio 1. Vakuutusmaksutulon kehitys

¹ Tuloslaskelman mukaiseen maksutuloon eivät sisälly luottotappiot, työsuojelumaksu eivätkä vuodesta 2007 lähtien myöskään jakojärjestelmämaksut.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

4 (20)

Markkinaosuudet

Taulukossa 1 esitetään Suomessa toimivien yhtiöiden markkinaosuudet sekä koko tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettua vakuustointia koskien että erikseen erityyppisten vakuutusten osalta. Vakuutukset on taulukossa luokiteltu pakollisiin työajan taulustomaksuperusteisiin ja erikoismaksuperusteisiin vakuutuksiin sekä vapaaehtoisin työajan ja vapaa-ajan vakuutuksiin. Taulukon luvut ilmoittavat vakuutuslaitosten markkinaosuudet prosentteina. Yhteensä-rivillä kerrotaan kunkin vakuutustyyppin maksutulo miljoonina euroina.

Tapaturmavakuutuslain mukaan pakolliset tapaturmavakuutukset jaetaan erikoismaksuperusteisiin ja taulustomaksuperusteisiin vakuutuksiin. Jos vakuutuksenottajan teettämän työn määrä on tapaturmariskin arvioinnin tilastollisen luotettavuuden kannalta riittävän suuri, tulee vakuutuksenottajan vakuutuksista aiheutuneet korvaukset ottaa huomioon vakuutusmaksua määrättäessä. Tällaisia vakuutuksia kutsutaan erikoismaksuperusteisiksi vakuutuksiksi, ja ne ovat määritelmänsä mukaisesti lähinnä suurten yritysten vakuutuksia. Muita, pienempiä vakuutuksia, kutsutaan taulustomaksuperusteisiksi vakuutuksiksi. Niissä vakuutuksenottajan oma vahinkotilasto ei vaikuta vakuutusmaksuun,

vaan vakuutusmaksu perustuu vakuutusyhtiön soveltamaan riskiluokitukseen.

Pakollisten vakuutusten lisäksi tapaturmavakuutuslaissa säädetään myös mahdollisuudesta ottaa vapaaehtoinen vakuutus tietyissä tilanteissa. Korvausetuudet ja korvattavat vahinkotapahtumat ovat tällöin pääsääntöisesti samat kuin lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa. Tapaturmavakuutuslain 57 §:n 1 momentin mukainen vapaaehtoinen työajan vakuutus on tarkoitettu niitä tilanteita varten, jolloin työtä tekevä henkilö ei kuulu pakollisen lakisääteisen tapaturmavakuutuksen piiriin. Tällaisia henkilöitä voivat olla esimerkiksi työnantaja itse, työnantajan taloudessa vakinaisesti elävä perheenjäsen tai johtavassa asemassa oleva yhtiön enemmistöosakas. Tapaturmavakuutuslain 57 §:n 2 ja 3 momenttien mukaan vapaaehtoisella vakuutuksella voidaan työntekijän tapaturmavakuutusturva laajentaa koskemaan myös vapaa-aikaa.

Vakuutusmaksuista suurin osa aiheutuu pakollisista vakuutuksista. Pakollisten vakuutusten osuus maksutulosta olikin vuonna 2015 81 prosenttia. Pakollisten vakuutusten osalta 61 prosenttia maksutulosta saatiin erikoismaksuperusteis-

Taulukko 1. Suomalaisten vakuutusyhtiöiden vakuutusmaksutulon mukaiset markkinaosuudet prosentteina (pykäläviittaukset tapaturmavakuutuslakiin)

	Pakollinen työajan vakuutus, taulustomaksut			Pakollinen työajan vakuutus, erikoismaksut			Vapaaehtoinen työajan vakuutus (57§ 1 mom.)			Vapaa-ajan vakuutus (57§ 2,3 mom.)			Yhteensä		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Alandia	0,1	0,2	0,2	0,5	0,5	0,7	0,0	0,0	0,0	1,6	1,6	1,8	0,4	0,5	0,6
A-Vakuutus	6,4	6,3	5,6	3,1	3,4	4,2	7,5	7,2	7,2	5,9	5,6	5,5	4,8	4,9	5,0
Fennia	15,4	12,2	13,0	15,1	17,0	16,0	11,3	12,3	11,7	16,8	16,8	16,8	15,0	15,0	14,7
Folksam	3,3	3,5	3,4	1,0	1,2	1,0	2,3	2,1	2,0	2,5	2,3	2,2	2,0	2,1	1,9
If	19,9	23,7	21,7	27,4	27,9	25,5	22,2	23,2	22,2	12,2	13,8	12,2	23,1	24,7	22,7
LähiTapiola	28,8	27,8	29,2	18,8	16,9	19,1	32,7	30,4	30,6	28,4	28,6	28,7	24,2	22,9	24,3
Pohjantähti	2,9	2,9	3,0	1,1	1,2	1,4	2,3	2,4	2,6	2,1	2,0	2,1	1,9	2,0	2,1
Pohjola	22,1	22,5	23,0	31,5	29,7	30,9	20,9	21,4	22,7	29,5	28,2	29,6	27,2	26,4	27,5
Turva	0,6	0,7	0,7	0,8	1,0	0,6	0,8	0,8	0,8	0,5	0,6	0,5	0,7	0,8	0,7
Valio	0,0	0,0	0,0	0,3	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,0
Ålands	0,4	0,3	0,4	0,5	0,7	0,5	0,2	0,2	0,2	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Yhteensä (milj. eur.)	211,3	194,9	191,2	304,8	287,7	298,7	54,8	56,4	56,1	54,9	57,4	61,0	625,9	596,4	607,0

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

5 (20)

ta vakuutuksista. Vapaaehtoisissa vakuutuksissa puolestaan vapaa-ajan vakuutusten osuus muodosti 52 prosenttia mak-
sutulosta.

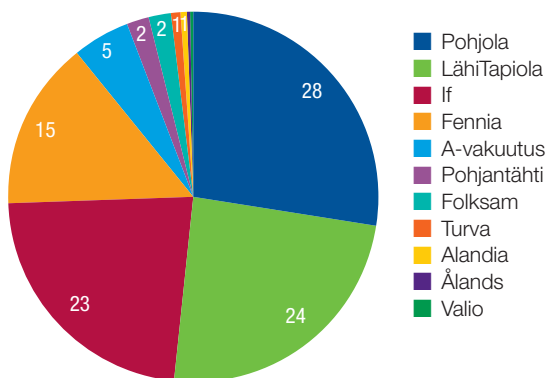
Koko liikettä tarkasteltaessa vuonna 2015 suurin markkinaosuus, 27,5 prosenttia, oli Pohjolalla. Edellisenä vuonna vastaava luku oli 26,4 prosenttia, joten yhtiön markkinaosuus kasvoi 1,1 prosenttiyksikön verran. Toiseksi suurin markkinaosuus oli vuonna 2015 LähiTapiolalla, yhteensä 24,3 prosenttia. Kolmanneksi suurimman markkinaosuuden omaavalla If:llä markkinaosuus aleni 2,1 prosenttiyksikköä 22,7 prosenttiin. Fennian markkinaosuus vuonna 2015 oli 14,7 prosenttia. Neljä suurinta yhtiötä vastasi siten 89 (89) prosenttia koko markkinoista.

Seuraavassa kuviossa esitetään markkinaosuudet vuodelta 2015 suuruusjärjestyksessä.

Tarkasteltaessa markkinaosuuksia vakuutustyypeittäin havaitaan, että markkinat jakautuvat eri tavoin eri luokissa.

Taulustomaksuperusteisissa vakuutuksissa neljä suurinta yhtiötä hallitsi 86,8 prosenttia markkinoista. Suurin osuus oli LähiTapiolalla (29,2 prosenttia) ja sen jälkeen tulivat Pohjola (23,0), If (21,7) ja Fennia (13,0). Verrattuna edelliseen vuoteen isoimmat muutokset markkinaosuuksissa kohdistuivat LähiTapiolaan ja Ifiin siten, että LähiTapiola kasvatti markkinaosuuttaan 1,4 prosenttiyksiköllä ja If menetti markkinaosuuttaan 2,0 prosenttiyksikköä. Pohjolan markkinaosuus kasvoi 0,5 prosenttiyksiköllä.

Kuvio 2. Markkinaosuudet, %

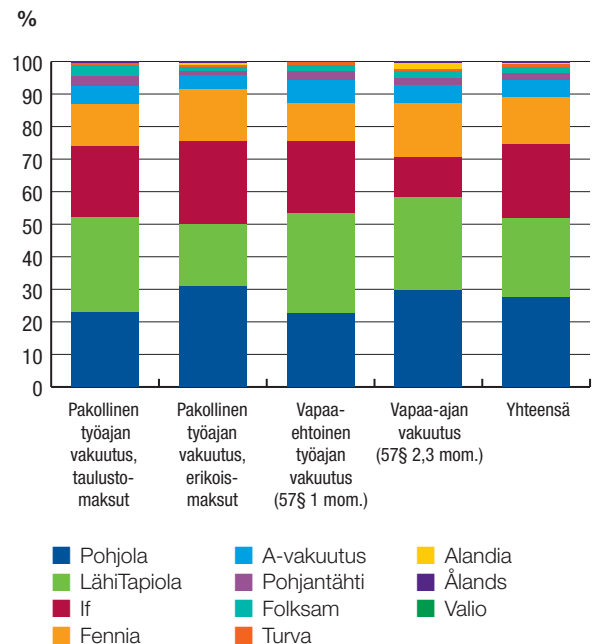
Erikoismaksuperusteisissa vakuutuksissa Pohjola ja If olivat selkeästi markkinajohtajia 30,9 ja 25,5 prosentin osuuksillaan, ja LähiTapiola ja Fennia olivat toiseksi suurimmat 19,1 ja 16,0 prosentin osuuksilla. Yhteensä nämä neljä suurinta vastasivat 91,6 prosenttia markkinoista. Edelliseen vuoteen verrattuna LähiTapiola kasvatti markkinaosuuttaan 2,2 prosenttiyksiköllä, kun taas Ifin markkinaosuus aleni 2,4 prosenttiyksikköä ja Fennian 1,0 prosenttiyksikköä.

Vapaaehtoisten työajan vakuutusten osalta suurin markkinaosuus oli LähiTapiolalla (30,6 prosenttia). Toiseksi suurimmat markkinaosuudet olivat Pohjolalla (22,7 prosenttia) ja Ifillä (22,2 prosenttia). Fennian osuus oli 11,7 prosenttia.

Pohjola oli markkinajohtaja vapaa-ajan vakuutuksissa 29,6 prosentin osuudellaan. Seuraavaksi suurimmat vakuuttajat olivat LähiTapiola (28,7 prosenttia), Fennia (16,8 prosenttia) ja If (12,2 prosenttia).

Seuraavassa kuviossa esitetään vakuutusyhtiöiden osuudet vakuutustyypeittäin.

Kuvio 3. Markkinaosuudet vakuutustyypeittäin

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

6 (20)

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tulokset

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tulosta arvioidaan seuraavassa kolmea eri menetelmää käyttäen. Esitetyt kolme tuloksen arviointitapaa edustavat eri näkökulmia tuloksen muodostumiseen. Kaikissa menetelmissä otetaan huomioon myös lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle kohdistuvia sijoitustuottoja.

Ensimmäisessä menetelmässä lasketaan niin sanottu tasoi- tettu vakuutusliikkeen tulos, jossa tuloksesta on eliminoitu kertaluonteisia ja poikkeuksellisia eriä. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos pyrkii mittaamaan sitä, missä suhteessa vakuutusmaksut ovat vakuutuksista aiheutuviin odotusten mukaisiin kustannuksiin. Tasoitettu tulos kuvaa vakuutus- maksujen tasoa hinnoittelunäkökulmasta, ja sen avulla saa- daan arvio vakuutusmaksuihin sisältyvästä varmuuslisästä. Tässä lähestymistavassa tulosta arvioidaan vakuutuksenot- tajan näkökulmasta.

Toiseksi lasketaan vakuutusliikkeen tulos ilman tasoitusta. Tämä kuvaa vakuutusliikkeen tarkastelujaksolla toteutunutta tulosta. Vakuutusliikkeen tasoittamaton tulos mittaa vakuu- tusliikkeen kannattavuutta vakuutusyhtiön näkökulmasta.

Kolmas tulos on niin sanottu vakuutustoiminnan tulos, jonka avulla arvioidaan lakisääteisen tapaturmavakuutuksen tuottamaa tulosta suhteessa tähän vakuutuslajiin sitoutu- neeseen pääomaan. Vakuutustoiminnan tuloksen avulla saadaan arvio vakuutustoimintaan sitoutuneelle pääomalle saadusta kokonaistuotosta, eli tämä edustaa omistajien näkökulmaa vakuutustoiminnan kannattavuuteen.

Seuraavassa esitetään näillä kolmella tavalla lasketut suo- malaisten vakuutusyhtiöiden² tulokset vuosilta 2006–2015 (kuviot 4–6). Yksityiskohtaiset laskelmat ovat liitteissä 1–3. Koska sijoitustuottojen kohdistaminen vakuutuslajille perus- tuu aina arvioon, esitellään myös sijoitustuottojen kohdist- amisessa käytetyt periaatteet.

Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos

Vakuutusliikkeen tasoitetusta tuloksesta eliminoidaan tu- lokseen vaikuttavia poikkeuksellisia tai kertaluonteisia eriä, kuten vastuuvelan laskuperusteisiin tehtyjen muutosten

vaikutukset. Lisäksi vakuutusliikkeeseen kohdistetaan sijoi- tustoiminnan tuottoja nettovastuuvelalle lasketun riskittömän tuoton verran. Tasoitetun tuloksen laskennassa on siis elimi- noitu tekijöitä, jotka aiheuttavat tulokseen vuotuista heilahte- lua ja siten vaikeuttavat tulosten vertailtavuutta. Tasoitettuun tulokseen vaikuttavat kuitenkin volatiliiteettia aiheuttavina tekijöinä erityisesti korvauskulujen ja tasoitusvakuutusmak- sujen³ vaihtelu.

Nettovastuuvelan riskitön tuotto on laskelmassa arvioitu siten, että neljännesvuosittaiselle keskimääräiselle nettovas- tuuvelalle hyvitetään määrä, joka vastaa saman tarkastelu- jakson aikana noteerattua keskimääräistä riskitöntä korkoa. Riskittömänä korkona käytetään tässä sellaista Suomen valtion obligaation korkotuottoa, jonka eräänymisaika parhaiten vastaa 10 vuotta. Yhtiöt voivat soveltaa myös tar- kempaa laskentatekniikkaa, jossa huomioidaan vastuuvelan rahavirtoja seikkaperäisemmin.

Tasoitettu laskelma antaa pitkällä ajanjaksolla informaatiota vakuutusmaksuista hinnoittelunäkökulmasta. Koska vakuu- tusmaksujen määräytymisperiaatteiden tulee olla tiedossa jo vakuutustarjouksia tehtäessä ennen vakuutuskauden alkamista, niin vakuutusmaksujen taso kiinnittyy ennen kuin näistä vakuutuksista aiheutuvat kustannukset realisoituvat. Lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle on tyypillistä, että vakuutuksista aiheutuvat lopulliset kustannukset selviävät hyvin hitaasti, usein vasta kymmenien vuosien kuluttua. Näin ollen hinnoittelu perustuu yhtiön näkemykseen todennäköi- sistä tulevista kustannuksista sekä varovaiseen arvioon va- kuutusliikkeeseen sitoutuneiden varojen pidemmän aikavälin tulevista sijoitustuotoista. Laskelma, jossa korvauksista on eliminoitu kertaluonteiset laskuperustemuutokset ja, jossa sijoitustuotot on laskettu riskittömän tuoton mukaisina, pyrkii antamaan käsityksen vakuutusten odotusten mukaisesta tuottotasosta. Vahinkoihin liittyvän vuotuisen vaihtelun ta- saantuminen edellyttää kuitenkin tasoitetun tuloksen osalta tarpeeksi pitkää tarkastelujaksoa, jotta talouden suhdantei- den vaikutus vahinkomenoon tulisi riittävästi otettua huomi- oon.

2 Vuosien 2008–2012 laskelmat eivät sisällä Tryg Forsikring A/S Suomen sivuliikkeen tietoja.

3 Jos vakuutuskauden lopullinen vakuutusmaksu ylittää tai alittaa aiemmin perityn vakuutusmaksun määrän, vakuutuksenottajalta peritään tai hänelle palautetaan tasoitusvakuutusmaksuna näiden maksujen erotus.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

7 (20)

Liitteessä 1 annetaan tarkempi laskelma tasoitetun tuloksen muodostumisesta.

Suomalaisten yhtiöiden tasoitettu vakuutusliikkeen tulos vuonna 2015 oli 25,6 miljoonaa euroa, kun se edellisenä vuonna oli ollut 67,6 miljoonaa euroa. Tulos heikkeni siis 41,9 miljoonalla eurolla edelliseen vuoteen verrattuna. Koko tarkastelujaksolla 2006–2015 tuloksen keskiarvo oli 76,0 miljoonaa euroa.

Vuoden 2015 tulosta rasitti edellisvuoden tapaan vastuuvälille kohdistetun riskittömän tuoton alhainen taso. Laskelmassa käytetty Suomen valtion 10 vuoden kuluttua erääntyvien obligaatioiden korko oli vuonna 2015 keskimäärin 0,67 prosenttia, joka oli alhaisempi kuin edellisen vuoden 1,44 prosenttia ja samalla koko tarkastelujakson alhaisin. Tasoitettuun tulokseen allokoitu korkotuotto laski edellisvuodesta 44 prosenttia ollen 29,4 miljoonaa euroa (vuonna 2014 52,7 miljoonaa euroa).

Korkotuotot ovat vuosina 2012–2015 olleet historiallisen alhaisella tasolla. Kyseisinä vuosina nettovastuuvälille allokoitu riskitön tuotto on koko liikkeen tasolla alittanut perustekorkokulun. Perustekorkokulun laskennassa vuonna 2015 käytetty diskonttokorko oli keskimäärin 1,96 prosenttia.

Kun tasoitettu tulos suhteutetaan tuloslaskelman mukaiseen bruttomaksutuloon⁴, saadaan vuoden 2015 tuottoprosen-

tiksi 4,3. Tämä alittaa sekä edellisen vuoden tuottoprosentin 11,4 että koko tarkastelujakson keskimääräisen tuottoprosentin (13,1 %).

Huolimatta mm. korvauskuluun liittyvästä vuotuisesta satunnaisvaihtelusta, vakuutusyhtiöiden yhteenlaskettu tasoitettu tulos on koko kymmenen vuoden tarkastelujaksolla ollut selvästi positiivinen. Vuonna 2015 tulos oli alimmillaan. Suhdeluvun 10 vuoden keskiarvo 13,1 prosenttia on korkea, kun sitä vertaa esimerkiksi tuotto prosenttien keskihajontaan, joka oli 4,8 prosenttiyksikköä.

Koko alan kannalta näyttääkin siltä, että vakuutusten hinnoittelu on ollut turvaavaa.

Vakuutusliikkeen tulos

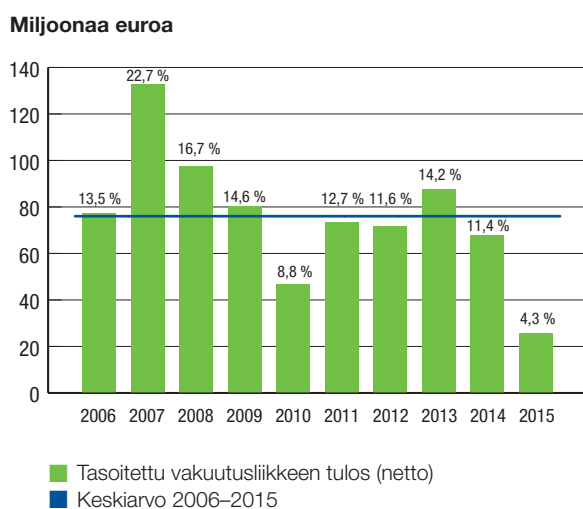
Vakuutusliikkeen (tasoittamaton) tulos saadaan palauttamalla tulokseen tasoitetussa tuloksessa oikaistut vastuuvelan laskuperustemuutosten vaikutukset sekä ottamalla huomioon nettovastuuvelan katteelle laskettu käypäarvoinen sijoitustuotto. Käypäarvoinen tuotto voi olla myös edellä mainittua riskitöntä tuottoa pienempi, jolloin sen huomioon ottaminen heikentää tulosta. Tällä tavoin laskettu tulos edustaa vakuutusliikkeen toteutunutta tulosta. Tuloksen hajonta heijastaa puolestaan vakuutusyhtiöiden vastuulla olevien pitkän aikavälin vakuutus- ja sijoitusriskien tasoa.

Sijoitustuottoja kohdistettaessa laskelmassa jaetaan ensin vakuutusyhtiön käypäarvoiset sijoitustuotot nettovastuuvelan, pääomavaatimuksen⁵ ja nämä ylittävän pääoman kesken, näiden suhteessa. Tämän jälkeen lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle kohdistetaan sen vastuuvelan mukainen osuus vastuuvälille jaetusta sijoitustuotosta. Tässä sijoitustuottojen jakosäännössä ei oteta huomioon sitä, että vastuuvelkaa kattava omaisuus saattaa poiketa yhtiön koko sijoitusjakaumasta ja, että eri vakuutuslajien vastuuvelan katteet saattavat määräytyä eri tavoin riippuen esimerkiksi vastuuvelan duraatiosta.

Vakuutusliikkeen tulos esitetään kuviossa 5 sekä liitteessä 2.

Kuviosta nähdään, että vakuutusliikkeen tulos vaihtelee voimakkaasti vuodesta toiseen. Vuonna 2015 vakuutusliikkeen tulos oli 49,7 miljoonaa euroa tappiollinen, mikä oli 105,2 miljoonaa euroa vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Kuvio 4. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos (milj. euroa) ja tulos suhteessa bruttomaksutuloon (%)

⁴ Jakojärjestelmän rahoitusosuudella oikaistuna.

⁵ Vuosina 2006–2007 vakavaraisuuspääoman tavoiteraja VPO1; vuodesta 2008 alkaen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

8 (20)

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen nettovastuuvälille laskettu käypäarvoinen sijoitustuotto prosentti oli 2,3, kun se edellisellä vuonna oli ollut 4,6. Käypäarvoinen tuotto laski edellisestä vuodesta 76,4 miljoonalla eurolla.

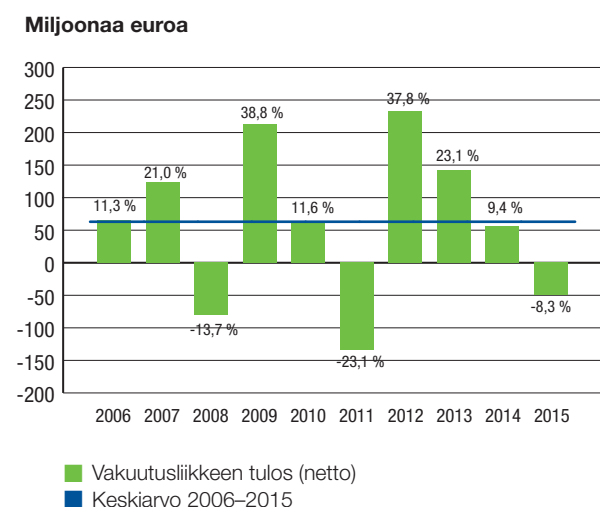
Laskuperustemuutokset heikensivät tulosta 130,4 miljoonaa euroa, mikä oli enemmän kuin edeltävänä vuonna (120,4 milj. euroa). Laskuperustemuutokset liittyivät pääosin alhaisesta korkotasosta johtuviin diskonttokorkoon tehtyihin alennuksiin. Lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoittavasta 11 yhtiöstä 9 alensi diskonttokorkoaan vuoden 2015 aikana.

Vuoden 2015 vakuutusliikkeen tulos oli koko kymmenvuotisen tarkastelujakson kolmanneksi heikoin. Tarkastelujakson keskimääräinen tulos oli 63,0 miljoonaa euroa. Kun tulos suhteutetaan tuloslaskelman mukaiseen bruttomaksutuloon, saadaan vuoden 2015 tuotto prosentiksi -8,3 prosenttia. Tulosprosentin keskiarvo tarkastelujaksolla 2006–2015 oli 10,8 prosenttia, ja keskihajonta 20,8 prosenttiyksikköä.

Tasoittamattoman tuloksen osalta lasketut suhdeluvut ovat suuntaa-antavia johtuen sijoitustuottojen kohdistamiseen liittyvistä yksinkertaistuksista.

Tulosten perusteella näyttää kuitenkin siltä, että vakuutusliike on ollut vakuutusyhtiöille keskimäärin kannattavaa.

Kuvio 5. Vakuutusliikkeen tulos (milj. euroa) ja tulos suhteessa bruttomaksutuloon (%)

Vakuutustoiminnan tulos

Vakuutustoiminnan tulosta mitattaessa otetaan huomioon se, että vakuutustoiminnan harjoittamiseen sitoutuu pääomia ja, että niitä kattaville varoille saadaan sijoitustuottoja. Vakuutustoimintaan liittyy riskejä, jotka toteutuessaan aiheuttavat yhtiölle tappioita. Tämän vuoksi yhtiöllä tulee olla pääomia, jotka ovat tarvittaessa käytettävissä tappioiden kattamiseen. Vakuutusyhtiölaissa määritellään vähimmäisvaatimus ja tavoiteraja tällaiselle pääomalle⁶. Näitä kutsutaan oikaistun vakavaraisuuspääoman vähimmäismääräksi ja tavoiterajaksi.

Laissa esitetyt pääomavaatimukset lasketaan koko yhtiön tasolla. Jotta pääomavaatimukset voitaisiin ottaa huomioon tapaturmavakuutusta koskevissa laskelmissa, ne tulee ensin kohdistaa vakuutuslajeille. Tässä laskelmassa lakisääteiseen tapaturmavakuutukseen sitoutunutta pääomaa arvioidaan lajille kohdistetun oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajan avulla. Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus pääomavaatimuksesta lasketaan käyttäen jakoperusteena omalla vastuulla olevia maksutuottoja ja vastuuvälkä⁷.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutustoiminnan tulos saadaan, kun vakuutusliikkeen tulokseen lisätään lajille kohdistetun pääomavaatimuksen katteelle laskettu käypäarvoinen sijoitustuotto. Sijoitustuotto määritetään ottamalla lajille kohdistettua pääomavaatimusta vastaava osuus koko pääomavaatimukselle kohdistetuista sijoitusten käypäarvoisista nettotuotoista. Laskelmassa oletetaan, että vastuuvälkä ja pääomavaatimusta kattavaan omaisuuteen liittyvät sijoitustuotot ovat vastaavantasoisia kuin koko omaisuuteen liittyvä keskimääräinen sijoitustuotto.

Vakuutustoiminnan tulos esitetään kuviossa 6 sekä liitteessä 3.

Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen sitoutuneen pääoman katteelle kohdistettujen käypäarvoisten sijoitustuottojen arvioidaan vuonna 2015 olleen 15,6 (32,2) miljoonaa euroa. Näin ollen vuoden 2015 vakuutustoiminnan tulos oli -34,0

6 Vakuutusyhtiölaki (521/2008) 12 luku 13 §, voimassa 31.12.2015 asti.

7 Lakisääteisen tapaturmavakuutuksen osuus pääomavaatimuksesta lasketaan käyttäen

$$y = \frac{\text{nettovastuuvälkä (lak. tap.)} + 0,8 \cdot \frac{B(\text{lak. tap.})}{B} \cdot VT_{\min} + 1,8 \cdot \frac{\text{nettovastuuvälkä (lak. tap.)}}{\text{nettovastuuvälkä}} \cdot S}{\text{nettovastuuvälkä} + 0,8 \cdot VT_{\min} + 1,8 \cdot S}$$

jakosuhdetta.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

9 (20)

(87,7) miljoonaa euroa. Suhteutettuna keskimääräiseen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajaan, tämä tarkoittaa noin -5,2 (12,9) prosentin tuottoa sitoutuneelle pääomalle. Koko tarkastelujaksolla sitoutuneen pääoman tuotto oli keskimäärin 13,7 prosenttia.

Yhtiökohtaiset tulokset

Liitteissä 4–6 esitetään suomalaisten vakuutusyhtiöiden osalta lakisääteisen tapaturmavakuutuksen vakuutusliikkeen ja vakuutustoiminnan tuloslaskelmat tarkastelujakson 2006–2015 keskiarvoina yhtiöittäin. Tulosprosenttien aritmeettisten keskiarvojen alla esitetään vastaavat keskihajonnat. Liitteessä 7 annetaan lisäksi vakuutusyhtiölain tarkoittama yhtiökohtainen toteutunut tulos viideltä viimeisimmältä vuodelta.

Koko alaa tarkasteltaessa hinnoittelu on ollut turvaavaa ja sekä vakuutusliike että vakuutustoiminta ovat olleet keskimäärin kannattavia, mutta yksittäisten yhtiöiden osalta tilastosta lasketut tulokset poikkeavat toisistaan paljon. Tulosten eroja selittävät paitsi erilaiset maksujen ja sijoitustuottojen tasot, myös tulosten vuotuinen satunnaisvaihtelu. Yksittäisen yhtiön tulokseen liittyvä vuotuinen vaihtelu on tyypillisesti suurempaa kuin mitä havaitaan yhteenlasketussa aineistossa. Jopa tasoitetussa vakuutusliikkeen tuloksessa erityisesti

maksutuloltaan pienillä yhtiöillä keskihajonnat saattavat olla huomattavan suuria. Tämä tarkoittaa sitä, että laskukaavan tulosta tasoittava vaikutus toteutuu yksittäisiä vakuutusyhtiöitä tarkasteltaessa kovin eri tavoin yhtiön koosta riippuen.

Toteutuneita, tasoittamattomia vakuutusliikkeen tuloksia vertailtaessa havaitaan, että yhtiöt ovat menestyneet tarkastelujaksolla vallinneissa suhdanneolosuhteissa hyvin eri tavoin. Suurimmilla yhtiöillä (maksutulo yli 50 miljoonaa euroa) keskimääräinen vakuutusliikkeen tulos suhteessa bruttomaksutuloon vaihteli 6,3 prosentista 16,4 prosenttiin. Pienimmillä suomalaisilla yhtiöillä (maksutulo alle 5 miljoonaa euroa) taas keskimääräinen tulos vaihteli -200,3 prosentista 56,3 prosenttiin. Lopuilla yhtiöistä (maksutulo 5 miljoonasta 50 miljoonaan) tulos asettui 13,3 ja 33,3 prosentin välille.

Keskimääräinen vakuutustoiminnan tulos suhteessa keskimääräiseen vakavaraisuuspääomamarajan tavoiterajaan vaihteli vastaavasti suurilla yhtiöillä 10,7 prosentista 18,7 prosenttiin, keskisuurilla 21,5 prosentista 103,1 prosenttiin ja pienillä -6,2 prosentista 44,7 prosenttiin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan.

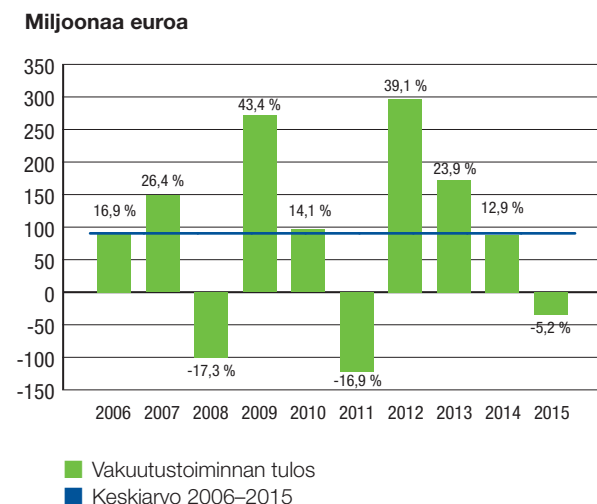
Tunnuslukuja

Yhdistetyn kulusuhteen erittely

Yhdistetty kulusuhde on yksi yleisimmin käytetyistä tuloksen mittareista. Seuraavissa taulukoissa esitetään yhteenvedo yhdistetystä kulusuhteesta ja sen muodostumisesta lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa suomalaisten vakuutusyhtiöiden osalta kolmen viimeisimmän vuoden ajalta. Suhteet lasketaan omalla vastuulla olevista tiedoista. Taulukoissa keskiarvolla tarkoitetaan yhtiöiden suhdelukujen aritmeettista keskiarvoa. Yhteenlaskettu suhdeluku on puolestaan laskettu yhtiöiden yhteenlasketuista lähtötiedoista, eli kyseessä on maksutuotoilla painotettu keskiarvo.

Yhdistetyllä kulusuhteella tarkoitetaan vahinkosuhteen ja liikekulusuhteen summaa. Taulukossa 2 vahinkosuhte on edelleen jaettu riskisuhteeseen ja korvaustoiminnan hoitokulusuhteeseen. Riskisuhteella tarkoitetaan vahinkokorvauskulun suhdetta maksutuottoihin ja hoitokulusuhteella korvaustoiminnan hoitokulujen suhdetta maksutuottoihin. Liikekulusuhde saadaan jakamalla muut kuin korvaustoiminnan tai sijoitustoiminnan liikekulut maksutuotoilla.

Kuvio 6. Vakuutustoiminnan tulos (milj. euroa) ja tulos suhteessa keskimääräisen oikaistun akavaraisuuspääoman tavoiterajaan (%)

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

10 (20)

Taulukosta nähdään, että vuoden 2015 yhteenlaskettu vahinkosuhte oli yli 5 prosenttiyksikköä edellisen vuoden vastaavaa arvoa suurempi. Yhtiökohtaiset erot vahinkosuhteessa olivat kuitenkin huomattavia.

Taulukossa 3 esitetään yhdistetyn kulusuhteen muodostuminen ennen ja jälkeen perustekorkokululla oikaisemista. Lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa, missä vastuuvielan eläkevastuu on diskontattu, diskonttokoron vuosittainen purkautuminen (perustekorkokulu) kasvattaa korvauskuluja. Perustekorkokululla oikaistulla yhdistetyllä kulusuhteella tarkoitetaan kulusuhdetta, jossa korvauskulusta on poistettu perustekorkokulu.

Yhteenlaskettu liikekulusuhde oli vuonna 2015 keskimäärin 15,7 prosenttia, joka oli 1,0 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisenä vuonna. Vahinkosuhteen tavoin myös liikekulusuhde vaihteli paljon yhtiöstä toiseen.

Keskimääräinen yhdistetty kulusuhde oli vuonna 2015 yhteenlaskettujen lukujen perusteella 122,5 prosenttia. Perus-

tekorkokulun vaikutus yhdistettyyn kulusuhteeseen oli 11,3 prosenttiyksikköä kulusuhdetta kasvattava, joten perustekorolla oikaistu kulusuhde vuonna 2015 oli yhteenlaskettujen lukujen perusteella 111,2 prosenttia.

Liitteessä 8 tunnusluvuista esitetään kymmenen vuoden keskiarvot yhtiöittäin.

Herkkyyshanalyysi

Erityisesti eläkevastuiden suuren määrän vuoksi nettokorvausvastuu on lakisääteisessä tapaturmavakuutuksessa yli viisinkertainen nettovakuutusmaksutuloon verrattuna.

Taulukossa 4 esitetään herkkyyshanalyysi siitä, miten yhdistetty kulusuhde reagoi maksutulon tai korvausvastuun muutoksiin. Olettaen, että kaikki muut erät pysyvät muuttamattomina, yhden prosentin kasvu nettovakuutusmaksutuloissa tai nettokorvausvastuussa vaikuttaa yhteenlaskettuihin yhdistettyihin kulusuhteisiin taulukon 4 mukaisesti.

Taulukko 2. Vakuutusyhtiöiden vahinkosuhte

	Riskisuhte			Korvaustoiminnan hoitokulusuhde			Vahinkosuhte		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Korkein **	107,0 %	129,1 %	146,4 %	24,2 %	34,9 %	40,1 %	113,9 %	143,4 %	186,5 %
Mediaani **	70,9 %	83,5 %	82,9 %	6,9 %	7,5 %	7,7 %	80,6 %	93,7 %	89,1 %
Keskiarvo **	73,3 %	82,0 %	85,9 %	8,0 %	10,4 %	10,2 %	81,3 %	92,3 %	96,1 %
Yhteenlaskettu	82,5 %	92,6 %	99,0 %	2,8 %	8,6 %	7,7 %	85,4 %	101,2 %	106,8 %
Alin	37,4 %	38,0 %	26,9 %	-12,2%*	4,6 %	1,5 %	44,2 %	42,7 %	35,7 %

* Negatiivisen lukuun on vaikuttanut yhtiön korvaustoiminnan hoitokuluvastuun purkautuminen.
** Vuonna 2015 merkityissä tunnusluvuissa ei ole otettu huomioon yhden pienen yhtiön tietoja.
Näin saadaan parempi käsitys koko markkinan suhdelukujen tasosta.⁸

8 Joissakin tilanteissa vakuutusmaksutuotot eivät anna oikeaa kuvaa vakuutusliikkeen volyyymistä. Näin voi käydä erityisesti pienen yhtiön kohdalla, jos maksutuotot vaihtelevat voimakkaasti vuodesta toiseen. Taulukoista on poistettu yhden tällaisen yhtiön lukuja vuodelta 2015 (Valio), koska ne muuten vääristäisivät joidenkin käytettyjen tilastollisten mittareiden arvoja.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

11 (20)

Taulukko 3. Vakuutusyhtiöiden yhdistetty kulusuhde

	Vahinkosuuhde			Vahinkosuuhde (perustekorkokululla oikaistuna)		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Korkein *	113,9 %	143,4 %	186,5 %	94,2 %	128,9 %	173,5 %
Mediaani *	80,6 %	93,7 %	89,1 %	76,1 %	85,1 %	81,8 %
Keskiarvo *	81,3 %	92,3 %	96,1 %	70,9 %	83,1 %	87,7 %
Yhteenlaskettu	85,4 %	101,2 %	106,8 %	72,2 %	88,4 %	95,5 %
Alin	44,2 %	42,7 %	35,7 %	40,2 %	40,3 %	32,4 %

	Liikekulusuhde		
	2013	2014	2015
Korkein *	50,6 %	39,5 %	57,2 %
Mediaani *	17,3 %	18,2 %	17,9 %
Keskiarvo *	20,8 %	20,8 %	21,7 %
Yhteenlaskettu	15,1 %	16,8 %	15,7 %
Alin	12,7 %	12,2 %	13,2 %

	Yhdistetty kulusuhde			Yhdistetty kulusuhde (perustekorkokululla oikaistuna)		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015
Korkein *	153,9 %	182,9 %	243,7 %	131,3 %	168,4 %	230,7 %
Mediaani *	99,1 %	107,5 %	106,8 %	92,0 %	98,9 %	100,3 %
Keskiarvo *	102,1 %	113,1 %	117,8 %	91,7 %	103,9 %	109,4 %
Yhteenlaskettu	100,5 %	118,0 %	122,5 %	87,3 %	105,2 %	111,2 %
Alin	64,0 %	61,7 %	56,6 %	60,0 %	55,5 %	56,6 %

* Vuonna 2015 merkityissä tunnusluvuissa ei ole otettu huomioon yhden pienen yhtiön tietoja. Näin saadaan parempi käsitys koko markkinan suhdelukujen tasosta.

Taulukko 4. Yhteenlasketun yhdistetyn kulusuhteen herkkyysanalyysi (%-yksikkövaikutus)

+ 1 prosentti	2013	2014	2015
Nettovakuutusmaksutulossa	-1,0 %	-1,2 %	-1,2 %
Varsinaisessa nettokorvausvas- tuussa	5,6 %	6,0 %	6,2 %

+ etumerkki korottaa yhdistettyä kulusuhdetta

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

12 (20)

Liite 1. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos 2006–2015

Taulukko 5. Lakisääteisen tapaturmavakuutusliikkeen tasoitettu nettotulos ilman jakojärjestelmäeriä, suomalaiset vakuutusyhtiöt yhteensä

Milj. euroa	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	keski-arvo 2006–2015	hajonta
1. Vertailukelpoinen vakuutusmaksutuotto	567,0	582,1	578,8	546,3	528,0	572,2	605,2	616,6	586,1	596,3	577,9	
2. Nettovastuuelan riskitön tuotto vähennettynä laskuperustekorkokululla	37,5	54,7	50,9	38,2	17,5	16,5	-15,6	-14,6	-22,2	-38,1	12,5	
3. Vertailukelpoinen vahinkokorvauskulu	-420,5	-397,2	-414,2	-385,3	-385,0	-391,1	-393,9	-375,7	-349,4	-394,2	-390,7	
4. Vertailukelpoinen kuluerä korvaustoiminnan hoitamisesta	-32,6	-34,0	-38,3	-39,7	-38,2	-45,3	-39,6	-45,9	-48,5	-44,6	-40,7	
5. Liikekulut	-71,8	-70,3	-77,4	-76,9	-75,5	-78,8	-84,6	-93,1	-98,4	-93,9	-82,1	
6. Yhteistakuuerän muutos	-2,4	-2,4	-2,3	-2,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,9	
7. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos TVLT (netto)	77,2	132,7	97,5	80,4	46,8	73,5	71,5	87,4	67,6	25,6	76,0	
8. TVLT/ bruttomaksutulo	13,5 %	22,7 %	16,7 %	14,6 %	8,8 %	12,7 %	11,6 %	14,2 %	11,4 %	4,3 %	13,1 %	4,8 %
9. TVLT/ asiakkaalta peritty maksu	11,3 %	19,0 %	14,1 %	12,2 %	7,2 %	10,3 %	9,6 %	11,9 %	9,5 %	3,5 %	10,9 %	4,1 %
Bruttomaksutulo	571,2	585,3	583,6	549,9	532,2	577,7	614,5	617,0	590,1	599,8	582,1	
Asiakkaalta peritty maksu	680,1	696,9	692,0	658,0	651,6	714,3	742,1	731,7	714,7	727,4	700,9	
Nettovastuuelva ilman tasoitusmäärää	2 779,9	2 894,9	2 959,8	3 029,5	3 060,7	3 269,5	3 381,1	3 434,6	3 546,9	3 701,0	3 205,8	

- Vertailukelpoisella vakuutusmaksutuotolla tarkoitetaan vakuutusmaksuvas- tuun laskuperustemuutosten vaikutuksella ja vuonna 2006 jakojärjestel- män rahoitusosuudella korjattua virallisen tuloslaskelman mukaista omalla vastuulla olevaa vakuutusmaksutuloa.
- Nettovastuuelan riskitön tuotto vähennettynä perustekululla saadaan vä- hentämällä perustekorkokulu vastuuelkaa kattaville varoille vähintään kvar- taalitasolla lasketusta riskittömästä sijoitustuotosta. Riskittömänä tuottona laskelmassa käytetään sellaista korkotuottoa, joka vastaa parhaiten Suomen valtion 10 vuoden kuluttua eräännyvää obligaatiota.
- Vertailukelpoinen vahinkokorvauskulu saadaan tuloslaskelman mukaisesta omalla vastuulla olevasta korvauskulusta vähentämällä siitä korvaustoimin- nan hoitamisesta aiheutuneet kulut, eliminoimalla vahinkokorvausvastuun laskuperusteisiin tehtyjen muutosten vaikutus, vähentämällä perustekorko- kulu sekä vähentämällä jakojärjestelmän rahoitusosuus vuodelta 2006.
- Vertailukelpoinen kulu korvaustoiminnan hoitamisesta lasketaan vastaavalla tavalla kuin vertailukelpoinen vahinkokorvauskulu, eli siitä on vähennetty perustekorkokulu ja laskuperustemuutosten vaikutus.
- Yhteistakuuerästä luovuttiin 31.12.2010 voimaan tulleella lakimuutoksella.
- Asiakkaalta perittyyn maksuun sisältyvät myös kaikki ne siirtotuloerät, jotka vakuutusyhtiö on velvollinen perimään asiakkailtaan vakuutusmaksun yhtey- dessä (työsuojelumaksu ja jakojärjestelmän rahoitusosuus), sekä luottotap- piot vakuutusmaksusaamisista. Siihen ei kuitenkaan sisälly työttömyysva- kuutus- ja ryhmähenkivakuutusmaksua.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

13 (20)

Liite 2. Vakuutusliikkeen tulos 2006–2015

Taulukko 6. Lakisääteisen tapaturmavakuutusliikkeen nettotulos ilman jakojärjestelmäeriä, suomalaiset vakuutusyhtiöt yhteensä

Milj. euroa	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	keski-arvo 2006–2015	hajonta
7. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos TVLT (netto)	77,2	132,7	97,5	80,4	46,8	73,5	71,5	87,4	67,6	25,6	76,0	
10. Vastuuvelan laskuperustemuutosten tulosvaikutuksen palautus	-22,2	-6,7	29,0	-4,7	-41,2	-145,6	-60,4	-23,5	-120,4	-130,4	-52,6	
11. Nettovastuuvelan tuotto yli riskittömän tuoton	9,7	-3,0	-206,5	137,9	56,0	-61,6	221,5	78,4	108,3	55,2	39,6	
12. Vakuutusliikkeen tulos VLT (netto)	64,7	123,1	-80,0	213,5	61,5	-133,7	232,5	142,4	55,5	-49,7	63,0	
13. VLT/ bruttomaksutulo	11,3 %	21,0 %	-13,7 %	38,8 %	11,6 %	-23,1 %	37,8 %	23,1 %	9,4 %	-8,3 %	10,8 %	20,8 %

11. Nettovastuuvelkaa kattaville varoille kohdistettu käypäarvoinen sijoitustuotto otetaan huomioon lisäämällä tulokseen käypäarvoisesta sijoitustuotosta se osa, joka ei sisälly tasoitettuun tulokseen. Toisin sanoen tulokseen lisätään käypäarvoisen sijoitustuoton ja riskittömän tuoton erotus.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

14 (20)

Liite 3. Vakuutustoiminnan tulos 2006–2015

Taulukko 7. Lakisääteisen tapaturmavakuutustoiminnan tulos, suomalaiset vakuutusyhtiöt yhteensä

Milj. euroa	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	keski-arvo 2006–2015	hajonta
12. Vakuutusliikkeen tulos VLT	64,7	123,1	-80,0	213,5	61,5	-133,7	232,5	142,4	55,5	-49,7	63,0	
14. Oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajan tuotto	24,4	25,3	-20,3	57,7	34,8	11,0	64,3	29,7	32,2	15,6	27,5	
15. Vakuutustoiminnan tulos	89,1	148,3	-100,4	271,1	96,3	-122,7	296,8	172,1	87,7	-34,0	90,4	
16. Vakuutustoiminnan tulos / keskimääräinen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja	16,9 %	26,4 %	-17,3 %	43,4 %	14,1 %	-16,9 %	39,1 %	23,9 %	12,9 %	-5,2 %	13,7 %	21,2 %
Keskimääräinen oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja	526,2	561,6	578,5	624,8	681,5	725,9	759,1	720,3	677,5	648,8	650,4	

14. Oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajan tuotto saadaan laskemalla lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle kohdistetun pääomavaatimuksen katteelle laskettu käypäarvoinen sijoitustuotto. (Vuosina 2006–2007 pääomavaatimuksena on käytetty vakavaraisuuspääoman tavoiterajaa VPO1.) Keskimääräisellä oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiterajalla tarkoitetaan lakisääteiselle tapaturmavakuutukselle kohdistetun pääomavaatimuksen tarkasteluvouden ja sitä edeltävän vuoden keskiarvoa.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

15 (20)

Liite 4. Vakuutusliikkeen tasoitettu tulos yhtiöittäin

Taulukko 8. Lakisääteisen tapaturmavakuutusliikkeen tasoitettu nettotulos ilman jakojärjestelmäeriä, vuosien 2006–2015 aritmeettiset keskiarvot ja keskihajonnat

Miljoonaa euroa	Alandia	A-va- kuutus	Fennia	Folksam	If	Lähi- Tapiola*	Pohjan- tähti	Pohjola	Turva	Valio	Ålands
1. Vertailukelpoinen vakuutusmaksutuotto	3,9	25,3	84,2	12,2	146,5	133,2	10,8	155,3	2,4	1,1	2,9
2. Nettovastuuvelan riskitön tuotto vähennettynä laskuperustekorkokululla	0,4	0,1	2,2	0,5	2,1	6,2	0,3	0,4	0,1	0,0	0,0
3. Vertailukelpoinen vahinkokorvauskulu	-1,5	-14,7	-62,7	-7,4	-94,0	-98,3	-4,2	-104,4	-1,2	-1,0	-1,4
4. Vertailukelpoinen kulu-erä korvaustoiminnan hoitamisesta	-0,3	-1,4	-6,5	-0,6	-7,6	-12,6	-0,7	-10,0	-0,6	-0,2	-0,2
5. Liikekulut	-0,6	-4,0	-10,1	-2,0	-17,6	-23,2	-2,2	-20,8	-0,6	-0,2	-0,5
6. Yhteistakuuerän muutos	0,0	0,0	-0,1	0,0	-0,6	-0,2	0,0	-0,5	0,0	0,0	0,0
7. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos TVLT (netto)	1,9	5,2	7,0	2,7	29,1	5,2	4,0	20,2	0,0	-0,2	0,9
8. TVLT/ bruttomaksutulo ilman jakojärj.eriä (%)	47,2	20,4	8,7	22,5	19,4	3,3	36,6	13,1	1,1	-278,0**	31,8
keskihajonta (%-yksikköä)	21,8	10,0	12,0	9,4	9,6	11,8	15,5	9,1	9,2	772,7 **	21,3
9. TVLT/ asiakkaalta peritty maksu (%)	40,9	17,0	7,3	18,3	16,2	2,8	30,2	10,9	0,8	-230,3***	26,9
keskihajonta (%-yksikköä)	18,7	8,3	10,1	7,8	8,0	9,7	12,7	7,6	7,5	639,7***	18,2

* LähiTapiolan keskiarvo- ja keskihajontaluvut sisältävät Lähivakuutuksen ja Tapiolan yhteenlasketut tiedot vuosien 2006-2012 osalta.

** Ilman vuotta 2015 -34,7 (keskihajonta (%-yksikköä) 76,3 %).

*** Ilman vuotta 2015 -28,9 (keskihajonta (%-yksikköä) 63,8 %).

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

16 (20)

Liite 5. Vakuutusliikkeen tulos yhtiöittäin

Taulukko 9. Lakisääteisen tapaturmavakuutusliikkeen nettotulos ilman jakojärjestelmäeriä, vuosien 2006–2015 aritmeettiset keskiarvot ja keskihajonnat

Miljoonaa euroa	Alandia	A-va-kuutus	Fennia	Folksam	If	Lähi-Tapiola*	Pohjan-tähti	Pohjola	Turva	Valio	Ålands
7. Tasoitettu vakuutusliikkeen tulos TVLT (netto)	1,9	5,2	7,0	2,7	29,1	5,2	4,0	20,2	0,0	-0,2	0,9
10. Vastuuvelan laskuperustemuutosten tulosvaikutuksen palautus	-0,4	-1,9	-0,8	-0,8	-23,1	-5,1	-0,1	-19,6	-0,7	-0,1	-0,1
11. Nettovastuuvelan tuotto yli riskittömän tuoton	0,7	0,1	7,5	-0,2	10,1	10,0	-0,2	10,8	0,3	0,3	0,3
12. Vakuutusliikkeen tulos VLT (netto)	2,2	3,4	13,7	1,8	16,1	10,0	3,6	11,5	-0,3	0,0	1,1
13. VLT/ bruttomaksutulo ilman jakojärj.eriä (%)	56,3	13,3	16,4	14,7	10,7	6,3	33,3	7,5	-8,2	-200,3**	37,3
keskihajonta (%-yksikköä)	54,5	18,0	28,3	19,7	29,4	27,0	10,9	32,0	23,5	588,8**	38,7

* LähiTapiolan keskiarvo- ja keskihajontaluvut sisältävät Lähivakuutuksen ja Tapiolan yhteenlasketut tiedot vuosien 2006-2012 osalta.

** Ilman vuotta 2015 -15,8 (keskihajonta (%-yksikköä) 84,2 %).

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

17 (20)

Liite 6. Vakuutustoiminnan tulos yhtiöittäin

Taulukko 10. Lakisääteisen tapaturmavakuutustoiminnan tulos (netto), vuosien 2006–2015 aritmeettiset keskiarvot ja keskihajonnat

Miljoonaa euroa	Alandia	A-va-kuutus	Fennia	Folksam	If	Lähi-Tapiola*	Pohjan-tähti	Pohjola	Turva	Valio	Ålands
12. Vakuutusliikkeen tulos VLT	2,2	3,4	13,7	1,8	16,1	10,0	3,6	11,5	-0,3	0,0	1,1
14. Vakavaraisuuspääoman tavoiterajan tuotto	0,9	0,5	4,4	0,3	7,9	5,5	0,1	7,3	0,1	0,3	0,1
15. Vakuutustoiminnan tulos	3,1	3,9	18,1	2,1	24,0	15,6	3,7	18,8	-0,2	0,3	1,2
16. Vakuutustoiminnan tulos / keskim. vakavaraisuuspääoman tavoiteraja (%)	23,2	21,6	18,7	21,5	11,8	10,7	103,1	15,5	-6,2	6,3	44,7
keskihajonta (%-yksikköä)	31,4	28,8	30,0	28,5	24,1	34,3	37,2	40,7	39,1	16,0	48,3
Nettovastuuvelka ilman tasoitusvastuuta	18,1	90,5	378,7	38,9	1051,4	617,3	23,3	951,1	17,4	8,1	11,1
Oikaistun vakavaraisuuspääoman tavoiteraja	13,4	18,6	95,5	9,9	198,0	124,3	3,6	184,3	2,3	5,4	3,0

* LähiTapiolan keskiarvo- ja keskihajontaluvut sisältävät Lähivakuutuksen ja Tapiolan yhteenlasketut tiedot vuosien 2006-2012 osalta.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

18 (20)

Liite 7. Viiden vuoden tulos yhtiöittäin

Taulukko 11. Tapaturmavakuutuslaissa tarkoitettu lakisääteisen tapaturmavakuutuksen toteutunut tulos viiden edeltävän vuoden kalenterijaksolta (vakuutusliikkeen tasoittamaton nettotulos), Meur

	2011	2012	2013	2014	2015	Yhteensä	Tulos suhteessa maksutuloon*
Alandia	-1,1	1,3	0,8	3,5	2,9	7,4	46,4 %
A-vakuutus	0,1	10,1	2,0	5,3	-0,8	16,7	11,8 %
Fennia	-31,3	26,1	35,2	18,9	2,1	51,1	11,5 %
Folksam	4,9	4,2	-0,3	0,1	-0,5	8,3	13,4 %
If	-16,5	69,7	10,8	-20,8	-65,2	-22,0	-3,1 %
Läshivakuutus	4,0	11,5	-	-	-	15,5**	29,0%**
LähiTapiola	-	-	80,2	21,8	32,3	134,3***	31,3%***
Pohjantähti	3,9	4,4	4,3	1,4	5,0	18,9	33,1 %
Pohjola	-59,4	76,4	7,8	24,1	-22,6	26,3	3,3 %
Tapiola	-37,2	28,8	-	-	-	-8,3**	-3,3%**
Turva	-0,5	-1,4	0,0	-0,4	-2,3	-4,5	-20,5 %
Valio	1,0	0,4	0,3	-0,4	-1,4	-0,2	-3,4 %
Ålands	-1,5	1,0	1,2	1,9	0,9	3,5	23,8 %
Tryg	-2,8	-0,5	-	-	-	-3,2**	-28,2%**
Yhteensä	-136,4	232,1	142,4	55,5	-49,7	243,8	8,2 %

* Vakuutusliikkeen tasoittamaton nettotulos viideltä vuodelta yhteensä jaettuna viiden vuoden yhteenlasketulla bruttomaksutulolla (ilman jakojärjestelmäeriä) viideltä vuodelta yhteenlaskettuna.
** Luku on laskettu kahden vuoden (2011-2012) osalta.
*** Luku on laskettu kolmen vuoden (2013-2015) osalta.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

19 (20)

Liite 8. Tunnusluvut yhtiöittäin

Taulukko 12. Yhtiökohtaiset tunnusluvut, vuosien 2006–2015 aritmeettiset keskiarvot

Tunnusluvut, vuosien 2006–2015 keskiarvo

	Alandia	A-Va- kuutus	Fennia	Folksam	If	Lähi- Tapiola*	Pohjan- tähti	Pohjola	Turva	Valio **	Ålands
Vahinkosuhte	60,2	80,2	91,9	78,8	104,5	96,0	50,3	102,9	120,1	624,5	61,5
Liikekulusuhde	16,6	16,1	12,0	16,5	12,1	17,4	20,3	13,4	26,6	213,6	16,8
Yhdistetty kulusuhde	76,8	96,3	103,9	95,4	116,6	113,4	70,6	116,3	146,7	838,1	78,3

Laskuperustekorkokululla oikaistut tunnusluvut, vuosien 2006–2015 aritmeettinen keskiarvo

	Alandia	A-Va- kuutus	Fennia	Folksam	If	Lähi- Tapiola*	Pohjan- tähti	Pohjola	Turva	Valio ***	Ålands
Vahinkosuhte	59,6	71,2	83,1	71,9	85,7	87,8	46,4	86,4	104,9	546,6	55,8
Liikekulusuhde (perinteisellä menetelmällä laskettu)	16,6	16,1	12,0	16,5	12,1	17,4	20,3	13,4	26,6	213,6	16,8
Yhdistetty kulusuhde	76,2	87,2	95,2	88,4	97,7	105,2	66,8	99,8	131,5	760,2	72,5

* LähiTapiolan keskiarvot on laskettu yhdistämällä Lähivakuutuksen ja Tapiolan tiedot vuosilta 2006-2012 sekä LähiTapiolan tiedot vuosilta 2013-2015.

** Ilman vuotta 2015 vahinkosuhte 142,2, liikekulusuhde 23,1, yhdistetty kulusuhde 165,3.

*** Ilman vuotta 2015 vahinkosuhte 124,6, liikekulusuhde (perinteisellä menetelmällä laskettu) 23,1, yhdistetty kulusuhde 147,7.

Selvitys lakisääteisen tapaturmavakuutuksen kannattavuudesta 2006–2015, analyysi

20.1.2017

20 (20)

Tilastolähteet

Selvityksessä olivat mukana lakisääteistä tapaturmavakuutusta harjoittavat suomalaiset vakuutusyhtiöt:

- Försäkringsaktiebolaget Alandia (Alandia), Redarnas
Ömsesidiga Försäkringsbolag 31.12.2014 asti
- A-Vakuutus Oy (A-Vakuutus)
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia (Fennia)
- Folksam Vahinkovakuutus Oy (Folksam)
- If Vahinkovakuutusyhtiö Oy (If)
- LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiö (LähiTapiola)
- Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiö (Lähivakuutus),
31.12.2012 asti
- Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö (Pohjantähti)
- Pohjola Vakuutus Oy (Pohjola), 4.4.2016 alkaen OP
Vakuutus Oy
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola (Tapiola), 31.12.2012
asti
- Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva (Turva)
- Valion Keskinäinen Vakuutusyhtiö (Valio)
- Ålands Ömsesidiga Försäkringsbolag (Ålands)

Sekä Eta-sivuliike:

- Tryg, Tryg Forsikring A/S Suomen sivuliike,
2008–30.4.2013

